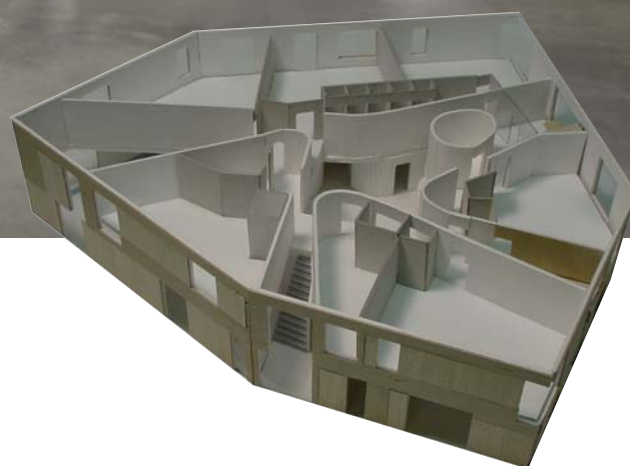

Michaëlschool Vrije School Leeuwarden

Een duurzame vijfhoek

TEKST: PETRA ESSINK | FOTOGRAFIE: PETER VAN DER KNOOP EN ONIX

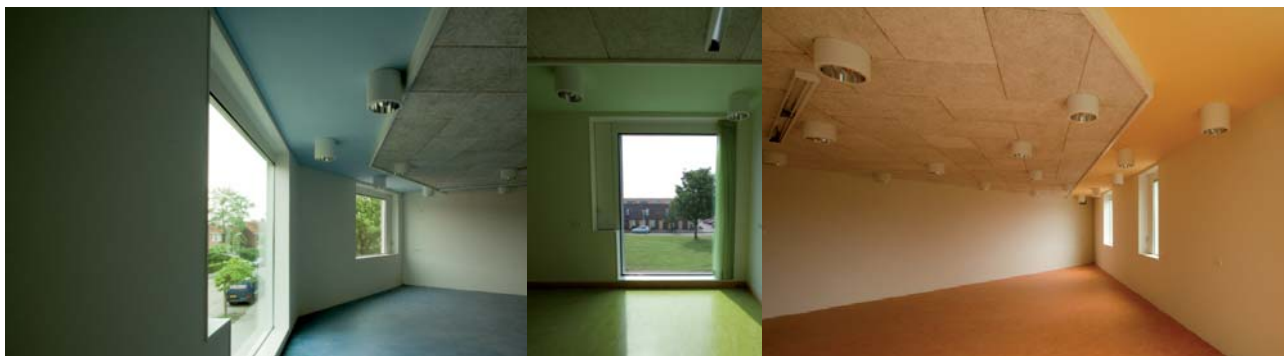
Schoolleider Marie-Marth Prins: "De gemeente wilde ons graag uit het oude gebouw hebben; het voldeed niet meer aan de eisen. We konden kiezen: iets anders zoeken of een nieuwe school laten bouwen. We kregen een budget van ruim anderhalf miljoen euro, met een *carte blanche* om zelf een architect te kiezen. De keus voor nieuwbouw was snel gemaakt. Drie ouders (Claudy Jongstra, Henk de Jong en Rob Boogaard) kwamen met een voorstel. Zij wilden het bouwproces - van het zoeken naar een architect tot en met de oplevering - graag begeleiden. Ons bestuur heeft hen voor dit project een mandaat gegeven. Dit heeft heel goed uitgespakt. De bouwcommissie liet ons een wensenlijst opstellen en ze zijn daarmee toen op zoek gegaan naar architecten. "We wilden een school met een *hart* en een school met veel *daglicht*; dat waren de twee belangrijkste wensen van het team. Daarnaast wilden we graag een duurzaam en organisch gebouw, niet perse antroposofisch, maar wel een hedendaags

- Oplevering zomer 2010
- Architecten: Allart Vogelzang, Alex van de Beld en Wouter Stoer van architectenbureau Onix.
- Twee etages. Twee kleuterklassen en klas 1 en 2 (allemaal met tuin) en de grote zaal op de begane grond. Klassen 3, 4, 5 en 6 op de eerste etage.
- Genomineerd voor het *World Architecture Festival* in Barcelona! (3-5 november 2010) www.worldarchitecture.com, kijk bij afdeling *Learning*.

ontwerp dat de uitgangspunten van de vrijeschool zoveel mogelijk in het nu zou plaatsen. Het interieur van de school is rustig van kleur; veel wit en grijstinten.

De kleuraccenten per klas zoals Steiner die adviseerde, zijn alleen terug te vinden in de warm gekleurde vloeren. Het gebouw dat er nu staat voldoet boven verwachting aan onze wensen. Het is een heel warme, lichte en levendige,

hedendaagse school geworden vol verrassende hoeken en ruimtes.”

Bouwcommissielid Rob Boogaard: ‘Wij, de ouders uit de bouwcommissie, zijn alle drie ondernemers met een pragmatische inslag. We dachten direct: wij willen deze klus graag gaan klaren, maar alleen als we een mandaat krijgen om het op onze manier te doen. Dat heeft geweldig gewerkt. We hebben een externe adviseur aangesteld die een brug tussen het bouwteam en de gemeente vormde. Bij de architectenkeuze hebben we gekeken naar ervaring met organisch en duurzaam bouwen.

‘‘Uit een drietal architectenbureaus hebben we uiteindelijk Onix uit Groningen gekozen. Die beslissing is voor een groot deel intuïtief genomen. Bijzonder om te vermelden is dat de schets die een van de architecten tijdens een presentatie uit de losse pols maakte, niet veel afwijkt van het gebouw dat er nu staat.’’

Architect Allart Vogelzang: ‘‘De belangrijkste voorwaarde voor een duurzaam gebouw is dat het aangenaam is om er in te verkeren. Hoe beter een gebouw bevalt hoe langer het over het algemeen blijft staan, dus hoe duurzamer. Wij hebben daarom goed naar de mensen geluisterd en ook met zorg gekeken hoe het gebouw zo vloeiend mogelijk bij de bestaande wijk zou kunnen aansluiten.

‘‘Deze school is een gezamenlijk ontwerp van leerkrachten, ouders en architecten. Binnen ons architectenbureau werken

wij met elkaar aan de projecten, vandaar dat we ook niet van één architect spreken. Het was van begin tot eind een proces van samen zoeken en afstemmen. Je kunt het een organisch groeiproces noemen dat bijzonder goed is verlopen. ‘‘Het resultaat is een mooi *landschappelijk* gebouw. Andere architecten zouden waarschijnlijk de term organisch gebruiken, maar wij vinden landschappelijk een beter passende benaming omdat het iets zegt over het karakter van de ruimtelijke beleving: het gebouw is te beleven als een soort landschap. De verschillende klaslokalen en de grote zaal liggen allemaal rond het grote lichte hart van het gebouw. Alle ruimtes hebben een aansluiting op dit hart, en de lokalen op de eerste etage zijn via een vide met werkplekken op dat hart aangesloten.

‘‘Er is veel hout verwerkt in het gebouw, vooral aan de buitenkant. Binnen zijn de muren gestuukt en de vloeren zijn van beton. Voor de verwarming en verkoeling maken wij gebruik van een duurzame warmtepomp die tot honderd meter diepte, door middel van een buizenstelsel, in de zomer het gebouw afkoelt en in de winter de warmte vasthoudt. Als je van bovenaf op de school kijkt zie je een vijfhoek. Dat getal staat in de antroposofie voor de mens, hebben we van het vrijschoolteam begrepen. Het gebouw is zoveel mogelijk op de zon georiënteerd en door de grote raampartijen dringt het licht er gedurende de dag op veel verschillende manieren diep binnen.’’

